

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon šte. 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 60 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

II. LETO

Murska Sobota, 31. marca 1940.

ŠTEV. 13.

Zunanji pregled

Politični dogodki zadnjih dni so v znamenju poraza, ki sta ga doživeli Anglija in Francija, radi sklenitve rusko-finskega miru. V Angliji, kakor tudi v Franciji so ljudje radi usodnega oklevanja svojih vlad v najodločilnejših trenutkih, vedno bolj nezadovoljni s sedanjim državnim vodstvom. Dočim v Angliji še ni prišel ta notranji odpor do izraza, je pa v Franciji že zagrmelo.

Francoska vlada je morala odstopiti. Novo vlado je sestavil Reynaud. V tej vladi so zastopane vse politične stranke. Bivši predsednik vlade Daladier je ostal v novi vladi kot vojni minister. Nova vlada si je postavila za nalogo, da sedanjo vojno nadaljuje do konca, dokler ne bo nasprotnik popolnoma poražen.

Brennerski sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem še vedno polni časopise. Baje sta se oba državnik spoznamela v tem, da preprečita, da bi se Balkan nagnil na stran Anglije in Francije. Omenjeni sestanek pa je Italijo tudi močnejše priklenil k Nemčiji in ni več pričakovati, da bi se pridružila zaveznikom.

Nemčija se trudi, da bi se Italija sprijaznila s Sovjetsko unijo in da bi se ustanovila zveza treh držav: Nemčija, Italija in Rusija. V ta namen bo v kratkem prišel v Berlin sovjetski zunanji komisar Molotov. Na italijanski strani pa zaenkrat še manjka potrebnega navdušenja za tako politično zvezo.

Glavna diplomatska borba, se po pisanju nemških časopisov, plete okrog Balkana. Nemčiji, kakor tudi Rusiji je mnogo na tem, da ostane Balkan izven vojne. Vsak spor na Balkanu, bi mogel zaplesti v vojno tudi Turčijo in s tem bi bile Dardanele odprte za francoske in angleške vojne ladje, ka bi bilo za Rusijo nevarno.

Nemški zunanji minister Ribbentrop bo v najkrajšem času službeno obiskal našo prestolnico. Za enkrat še ni znano, ali bo iz Beograda krenil dalje v Bolgarijo in od tam preko Romunije in Madžarske nazaj v Nemčijo, vendar ima nemško zunanje ministrstvo obiske v prestolnicah vseh naštetih držav, v načrtu.

Hitler in Stalin se bosta baje v kratkem sestala. V kratkem bo odpotoval nemški zunanji minister

v Moskvo, njemu pa bo sledil maršal Göring, ki bo pripravil vse potrebno za sestanek med nemškim kancelarjem in Stalinom.

Madžarski ministrski predsednik je odpotoval v Italijo, kjer bo ostal 10 dni. Med tem časom se bo sestel z ministrskim predsednikom Mussolinijem in italijanskim zunanjim ministrom.

Kljub sklenjenemu miru med Finsko in Rusijo, so Finci obdržali vse svoje vojake pod orožjem. Nova finska meja se mrzlično utrjuje, vojaški pouk vpoklicancev pa se nadaljuje. Tudi Rusi so začeli utrjevati novo mejo na Karelijski ožini.

Notranji pregled

Vsi občinski uradniki na Hrvaškem so postavljeni na razpoloženje ban. oblasti ter bodo postali banski uradniki, če jih bo banovina sprejela, sicer pa bodo upokojeni.

Voditelj srbskih radikalov Aca Stanojević, ki je že 87 let star, je resno zbolel. Zdravi se v sanatoriju v Nišu.

„Nekateri nerazumni pri- staši srbskih strank govore, da je bil sporazum sklenjen le iz stiske in le zaradi zunanje nevarnosti. Ti ljudje govore, da bo sporazuma konec, kakor hitro bo konec zunanje nevarnosti. Ni Srba, ki bi bil tako nizkoten, da bi videl v sporazumu neke vrste prevare.“ Iz govora pravosodnega ministra na zborovanju radikalov v Skoplju.

Nova Narodna seljačka stranka, ki jo je ustanovil dr. Dragoljub Jovanović, je začela z delom. V Beogradu je bila seja glavnega odbora, ki šteje 80 članov in toliko namestnikov. Predsednik stranke je kmetski pisatelj Radomir Todorović.

Beograjski časopisi pišejo, da objava volivnega zakona za skupščino še ne pomeni, da bodo tudi razpisane skupščinske volitve.

Mnogo komunističnih in frankovskih letakov se je pojavilo v nekaterih hrvaških krajih. Organizacija HSS je krepko na delu, da prepreči še nadaljnje razširjanje.

Potrební kredit za nabavo 42 vagonov hladilnikov za prevoz svežega mesa na večje razdalje, je zagotovil trgovinski minister.

Jugoslovansko - italijanski stalni gospodarski odbor, se bi sestel po predlogu iz Beograda, v začetku aprila v Rimu.

Francoska vlada je sporočila naši vladi, da bi želela povečati uvoz svežega mesa iz Jugoslavije.

Natančne številke prvega preračuna banovine Hrvatske še niso znane, vendar je prišlo v javnost le toliko, da hrvaški preračun znaša nekako 1 milijard 500.000.000 do 1.700.000.000 dinarjev. Precejšnje številke zavzemajo osebni izdatki, to pa radi tega, ker je treba vse osebe takorekoč na novo postavljati ter premeščati.

V Beogradu je v političnem pogledu zavlada zadnje dni popolna tišina. Večina ministrov je radi praznikov odpotovalo domov.

Vinski sejem v Ljutomeru, 12. marca t. l.

Tokrat je bilo v Ljutomeru razstavljenih 187 vzorcev vina, iz ljutomerskega okoliša 147, iz gornjeradganskega 11 in iz štrigovskega okoliša 27 vzorcev. Strokovna ocena razstavljalnega vina, ki se je izvršila v ponedeljek pred razstavo, je ugotovila, da je velika večina vzorcev vredna najboljše ocene. Med temi najboljšimi vzorci je komisija naknadno izbrala en vzorec, za katerega je bila določena lepa nagrada 100 kg galice. Isti dan se je vršil sestanek vinogradnikov in navzočih strokovnjakov, ki ga je vodil g. načelnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave ing. Podgornik. Na sestanku se je obdelalo vprašanje zaščite našega vina s posebnim ozirom na dejstvo, da je letos izdalo kmetijsko ministerstvo odločbo o zaščiti imena izvora vina, ki raste na dalmatinskem otoku „Šolta“. Ta odločba je bila rešena v nekaj dnevih, a prošnja za zaščito „ljutomerčana“ se vleče že peto leto brez konca. Kje je krivda?

V torek ob 9. uri je g. načelnik ing. Podgornik otvoril vinski sejem in razstavo z lepimi vspodbudnimi besedami v imenu g. bana. Tudi sreski načelnik g. Otmar Skalé je tudi toplo pozdravil razstavljalce, čestital prirediteljem in želel obilo uspeha razstavljalcem in kupcem. Predsednik Vin. podružnice pa je toplo pozdravil vse navzoče imenoma zastopnike oblasti in druge strokovnjake. Nato se je pričela poskušnja vina, ki je ves dan v največji živahnosti trajala do 8. ure zvečer. Prodano je bilo c. 400 hl vina po 5 do 8 Din za liter. Mnogo vinogradni-

kov pa je odšlo v nadi, da bode kupec, ki si je njegov vzorec napisal v katalogu, prišel ko bo potreboval vino spet k njemu in odkupil vino. Tako je vinski sejem vsestransko uspel.

LOVSTVO

Prekmursko lovsko društvo bo imelo svoj občni zbor v grajskem kinu v Murski Soboti, dne 30. marca 1940 ob 8. uri, na katerega so povabljeni vsi člani društva.

Požar

Dne 16. marca 1940 ob 18. uri je izbruhnil požar na gospodarskem poslopiju g. Kozic Aleksandra v Peskovcih in se je hitro razširil tudi na ostale pritlikline. Domačim gasilcem, ki so hitro nastopili, je bilo mogoče razširjenje požara na ostala sosednja poslopja zabraniti in sicer s sodelovanjem sosednje čete Adrijanci, ki je na požarišče tudi hitro dospela.

Vzrok požara ni znan. Škoda se ceni na 15.000 dinarjev, zavarovano pa je bilo le na 5000 dinarjev. Poleg poslopja in pritliklin je požar uničil tudi mnog gospodarskega orodja in nekaj kokoši.

Pregled motornih vozil

Redni letni pregled vseh motornih vozil v smislu toč. 4 pravilnika ministrstva not. poslov v dne 26. IX. 1928 Uradni list št. 336/100 bo izvršila komisija za pregled motornih vozil pri predstojništvu mestne policije v Mariboru dne 8. aprila 1940 ob pol 9. uri v Murski Soboti za vsa vozila, sreza Murska Sobota in istega dne ob 14. uri v Lendavi, za vsa vozila iz sreza Lendava.

Vsak lastnik motornega vozila ima prinesiti s seboj prometno knjižico z državnim kolekom 100— din po tar. post. 90 a taksnega zakona za potrdilo v prometni knjižici in določeno takso za pregled. Vozila morajo biti privedena v očiščenem stanju in uporabna za vožnjo. Pregledi se bodo vršili z vso strogostjo, zlasti se bo gledalo na stanje šasije, peres, vzvodov, zavor, kretala, žarometov in hup. Zadnja luč ne sme biti višja nego 1.20 m od tal. Tovorni avtomobili morajo imeti blatnike itd. Po končanem letnem pregledu nepregledana motorna vozila ne bodo smela več voziti. Zamudniki bodo morali k naknadnemu pregledu v Maribor.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Rolesa
dobite najceneje pri
N e m e c J., M S o b o t a.

M. Sobota, 27. marca 1940.

Sedanja vojna med Anglijo—Francijo in Nemčijo še ni dosegla vrhunca. Borbe na frontah se še niso povspele do one grozovitosti in neusmiljenega medsebojnega uničevanja, ki je bilo značilno za svetovno klanje v letih 1914-1918. Vsporedno z delovanjem na frontah se še vedno govori tudi o miru in delo diplomatov zavzema še vedno prvo mesto v mednarodnem razvoju. Niti eni, niti drugi, ki si stoje z orožjem nasproti, še niso opustili dvoje možnosti: Doseči mir brez zmage in poraza na bojiščih ali pa odločitev z orožjem. Ker pa vedno bolj vstaja prepričanje, da se sedanja vojna ne more odločiti na bojiščih in ker so mnogi mnenja, da v njej ne more biti zmagovalcev ne premagancev, zato zavzemajo mirovni poizkusi še vedno prvo mesto v razčiščenju sedanjega težkega položaja. Da je res tako, dokazuje najbolj pozornost, ki jo je bil deležen Rooseveltov poslanec Welles, ki se je pred dnevi mudil v Rimu, Londonu, Parizu in Berlinu. Četudi je bil v Evropi le kot tihi opazovalec dogodkov in da se informira o sedanjem položaju, so se nekatere velesile prizadevale, da bi potom njega zgladile pot, da bi oba vojna tabora na miren način poravnala sedanji spor. Značilen za ta napor je tudi nenadni sestanek med Hitlerjem in Mussolinijem, ki je bil prejšnji ponedeljek na Brennerju tik italijansko-nemške meje.

Kaj sta se oba državnika razgovarjala, uradna poročila molče. Marsikaj pa se da sklepati iz okolščin, v katerih se je sestanek vršil: Pred dnevi je bil sklenjen mir med Finci in Rusi, kar pomeni poraz za zaveznike, a diplomatsko zmago za Nemčijo in Rusijo. Ta uspeh je treba izrabit po političnem načelu: Ko si najmočnejši, predlagaj spravo. Welles je svoj odhod iz Evrope preložil za nekaj dni. Medtem se je vršil sestanek na Brennerju. Mesec marc je za Hitlerja usodnega pomena. V marcu 1936 je zasedel Porenje, v marcu 1938 je zavzel Avstrijo, marca 1939 je vkorakal na Češko. Kaj bo letos? Ali velika ofenziva ali velik mir? Vsi znaki pa kažejo, da se bolj nagiba k slednjemu iz sledečih vzrokov: Nihče ne oporeka, da ne bi bila Nemčija za sedanjo vojno vojaško dovolj pripravljena. Le čas, v katerem je začela vojna, ni bil najpripravljen. Njihov sovražnik Anglija pa tudi Francija sta se po dogodkih na Češkem, in pozneje na Poljskem proti nemškemu pričakovanju dvignili z orožjem proti njim, kar pa ni spadalo v njihove tako skrbno sestavljene račune. Če bi se namreč poljska zadeva končala tako kakor češka (monakovski

Sezoncem v premislek!

S pomladnimi sapami se je zbudila kakor pri ptičih selilcih v našem narodu želja po zopetnem poletu v tujino za zaslužkom. Z dneva na dan povprašujejo, se informirajo in nadlegujejo organizacijo kako in kaj bo letos? Jesenski zaslužek je pošel. Pri mnogih v koristne namene, pri mnogih pa tako, da sami ne vedo zakaj so ga porabili. Zaloge hrane so prazne, dolga zima in brezdelje je minulo. Ozirajo se na okrog in premišlujejo kam bi bilo najbolje podati se, da bi bolje zaslužili. Časi so težki in okolščine nejasne. Vojna je prekrila račune vsem. V Nemčijo bo letos težko spraviti večje množice, ker bodo najbrž le izjemni slučajji. Za enkrat ni nobenih točnih vesti, kaj bo s sezono v Nemčiji. Francija je pa odprla meje našim ljudem in nudi najboljše garancije za zaslužek in tudi za vse ostale ugodnosti. Pravice naših delavcev so namreč izenačene tako pri zaslužku, kakor tudi pri socialnem zavarovanju s francoskimi delavci. Zaslužek je letos v Franciji 50% boljši od lanskega in ako je delavec marljiv in štedljiv, se ponuja še višji. Seveda vsled male valutne razlike tja ne miče tako naše ljudi, kakor v Nemčijo, kjer je RM razmeroma napram dinarju dobro stoječa. Toda kdo naj jamči, da bo tudi v bodoče tako ostala?

Daljni vidiki zdi se, kažejo, da ne bo.

Pri zborovanjih delavcev, ki jih ima te dni njihova organizacija, dober opazovalec opaza, da so nekateri delavci neverjetno naivni glede bodočnosti. Besede govornikov jim nič kaj ne prija in naprej mislijo po svoje. Na vsak način hočejo z glavo skozi zid. Ne morejo zapopasti, da njihovi voditelji imajo prav in so mnogo bolje informirani nego oni sami. Kdo naj lamči zanje v tujini? Nepremišljen korak in besede: „Samo da gremo, potem bo že nekako“ se ne sme uresničiti. Spomnimo se nazaj na pretekla leta, kako je bilo hudo! Kdor hoče razumeti, bo že razumel na kaj mislim. Zato svetujem vsem, ki so dobre volje in hočejo razumeti naj zaupajo svojim voditeljem, ki mislijo tudi naprej in ne samo za jutri. Tudi centralna vlada v Beogradu,

sporazum), bi bili Angleži in Francozi brez enega samega strela izgubili novo evropsko vojno in z njo značaj vladajočih velesil v Evropi. V sedanjem položaju, ki ga je hotel Hitler izrabit, radi poraza zaveznikov v-finsko-ruskem sporu, pa je značilna izjava predsednika Združenih držav. Roosevelt je rekel: „Pravi mir ni možen, če morajo mali narodi neprestano živeti v strahu pred svojimi mogočnimi sosedi. Amerika bo zmerom branila in se borila za osnovna načela bratstva, pravičnosti, dobrote in vere, dokler ne bodo ta načela zmagala po vsem svetu.“

kakor tudi banovina, imata svoje vzroke zakaj čakata predno se končno odločita. Nepremišljen in nagel korak ni nikjer dober, še manj pa pri masovnem izseljevanju. Pomislimo samo, kako je bilo v jeseni, ko je izbruhnila vojna. Neštevilna pisma so romala na organizacijo ter so prihajali stariši po nasvete in prosili organizacijo, da vas spravi domov. Uradniki niso vedeli, kako bi bilo bolje, da vas prepričajo, da ni nevarnosti za enkrat. In denar? Kake težave so še sedaj z njim. Sedaj pa pogledjmo še malo vašo zavednost. Organizirani ste v vaši Zvezi. Pa kako? „Ako bom dobil delo, plačam članarino, ako pa ne, pa ne plačam, naj jo ... vzame!“ Ali je to govor zavednega člana?

Dragi sezonci! Pomislite vendar, da organizacija ne sme propasti. Če letos ni tako kakor prejšnja leta, ni njena krivda. Razmere se bodo spremenile, ne bo vedno tako ostalo. Prišel bo čas, da boste zopet lahko šli in to še pod boljšimi pogoji in v boljših razmerah. Organizacija bo delala naprej in skrbela, da bodo pogoji čedalje boljši. Skozi zid pa ne more. Držite se je. To kar se je ustvarilo, se mora tudi vzdržati. Veliko je med vami zavednih članov, ki bodo organizacijo tudi branili in jo podpirali. Ti naj skrbijo, da mlačne pridobe in jih navdušijo. Ustanovitelj organizacije, ki ga vi sami zelo dobro poznate in njegovi sodelavci neprestano mislijo in se trudijo, kako bi članstvu čim bolje šli na roko, da noben res potreben ne bi ostal brez zaslužka. Pa tudi vlada in banovina kakor tudi vsi ostali merodajni činitelji si belijo glave kako in kaj bi bilo potrebno ukreniti, da bo narod zaposlen. Rafaelova družba pa skrbi, da ne boste v verskem oziru zapuščene ovce. Pošilja med vas vaše pastirje, ki vas uče in vas varujejo moralnega propada, ki rodi toliko gorja.

Nikakor torej ni na mestu godrnjanje. Proč z malobrižnostjo za organizacijo. Čimbolj boste strumno povezani z organizacijo, jo podpirali in z njo sodelovali, več bo uspeha. V slogi je moč, vsi za enega, eden za vse!

Ne bodite malodušni in trgovski, ne recite daš-dam! Nikakor torej ni na mestu godrnjanje! Kamorkoli pa greste, povsod se zavedajte svoje narodnosti in države, ki naj vam bo sveta.

Bodite ponosni, da ste sinovi in hčere malega sicer, toda kulturnega slovenskega naroda. Slovenski jezik naj vam bo drag povsod, v slovenskem jeziku ste zrastle. Bodite ponosni, da ste državljani lepe in mirne Jugoslavije, po kateri se marsikomu cede sline. Ne pozabite pa tudi na vero vaših staršev in dedkov, ter na nauk, ki ste ga slišali v cerkvi od vaših skrbnih dušnih pastirjev. Kamorkoli greste in kjer se nahajate, naj vas spremlja dober list. Ne verjemite laži obljubam in namigavanjem, obljube so obljube, do resnice je pa daleč, ali pa ne pride nikoli. Še enkrat, bodite ponosni in zavedni Slovenci ter dobri in pošteni kristjani!

Če letos ne bo vse tako kakor je bilo lani in v prejšnjih letih, zato ne

GRAJSKI RINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek, dne 28. III. ob 20 30 ur
v soboto, dne 30. III. ob 17 30 ur
in ob 20 30 ur

Veletim

Njena ljubezen - njena bolečina

Oskar Sima Magda Schneider
Peter Bosse Svetislav Petrovič
Anton Polner

V nedeljo, dne 31. III. 1940
ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

Njena ljubezen - Njena bolečina

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 31. III. ob 15 15 ur
ob 17 30 ur
in ob 20 30 ur

v ponedeljek, dne 1. IV. ob 17 30 ur
in ob 20 30 ur

Veletim

„Mala princeza - Daddy“

Richard Greene Shirley Temple
Nemška izdaja!

V torek, dne 2. IV. 1940
izredna predstava ob 14 uri

„Mala princeza - Daddy“

Znižane cene: 2—, 3—, 5— din

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

bodite malodušni, ne zgubite poguma. Ko se oblaki razpršijo, bo ponovno prisijalo lepo, toplo sonce na jasno nebo. Držite se organizacije, ki bo tudi v teh burnih časih skrbela za vas. Ona kakor tudi vaša domačija vas bo vedno toplo sprejemala, domača država pa ščitila.

Pozdravljeni in obilo sreče, ki ste že na poti ali pa še greste na pot.

Vaš prijatelj: Spectator.

Konec starih kovancev po 20 din

Ker je ves srebrni denar v kovancih po 20 din izkovan, je izdal finančni minister sledeči odlok: da se stari denar po 20 din, ki je bil skovan po zakonu o kovanju srebrnikov po 10 in 20 din z dne 28. novembra 1931, umakne iz obtoka najkasneje do 30. aprila t. l. Od 1. maja 1940 neha biti srebrni denar po 20 din zakonito plačilno sredstvo in ga bo mogoče v naknadnem roku 6 mesecev, to je do 1. novembra 1940 zamenjati brez odbitkov za novo skovani denar samo pri blagajni Narodne banke in pri državnih finančnih ustanovah.

Nekaj modelov naših prvovrstnih RADIOAPARATOV

prodajamo še naprej po prejšnjih nižanih cenah.

Prepričajte se — brezobvezno.

RADIO NEMEC, M. Sobota

Körting Minerva
Braun Orion
Mende — zastopstvo.

STROKOVNA DELAVNICA

Strokovno polnenje auto
in radioakumulatorjev.

Pošten hlapec
se sprejme pri KUHAR FRANC
trgovcu v Murški Soboti.

DOMAČE VESTI

— **Nov roman.** Sokolsko društvo je izdalo v slovenskem prevodu roman češkega pisatelja Jana Petrusa: „Junaška žena“. Je to romaniziran življenjski opis soproge ustanovitelja sokolstva Miroslava Tyrša. V slovenščino je prevedel 296 strani obsegajočo knjigo, prosvetar Sokolskega društva v M. Soboti, g. ravnatelj dr. Maks Kovačič. Knjiga stane 50 din. Knjiga se dobi pri prevajalcu ali pa pri Sok. društvu v M. Soboti.

— **Šalovci.** V ponedeljek v jutranjih urah je nenadoma preminula soproga tuk. gostilničarja ter bivšega predsednika občine, ga. Žiško Etelka roj. Lepoša. Pokojna je bila stara šele 38 let. Smrt jo je iztrgala iz življenja, ko je dala življenje svojemu tretjemu otroku. Ob žrtvi materinstva plakajo neotolažljivi otroci, potrti soprog in mati. K večnemu počitku so jo položili v torek v popoldanskih urah. N. v m. p.! Težko prizadetim naše iskreno sožalje!

— **Dne 31. marca 1940** priredi gostilničar g. Žibrik Janez v Veščici plesno veselico, na kar c. občinstvo polnoštevilno vabi.

„STAROSLOVENSKE
MOLITVENE KNIGE“

se ponovno dobijo za 30 dinarjev
v knjigarni ZVER IVANA v M. Soboti.

— **Moščanci.** Dne 25. marca t. l. smo pokopali uglednega posestnika in poveljnika domače gasilske čete pok. Temlina. Pokojni je bil vnet gasilec in priden gospodar. Zapustil je vdovo in enega nepreskrbljenega otroka. Pogreba se je udeležilo 122 gasilcev in mnogo domačega naroda. Vdovi, hčerki in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje, pokojnemu pa želimo večni mir v domači grudi!

Ceni. naročnike

našega lista, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da naj to store čimprej, da s tem omogočijo redno izhajanje lista. Naročnina se plača v knjigarni Hahn Izidorja v M. Soboti.

Daddy

Ko je moral britanski častnik Crewe v vojno, je pustil svojo hčerko Terry v dekliškem zavodu. Dokler je oče živel, je nesimpatična upraviteljica še dobro ravnala z otrokom, ko pa je prispela vest, da je Crewe v boju padel, se je začel za Terry pravi pek. Dekle je še vedno upalo, da se bo oče vrnil. S pomočjo njene prijateljice, mlade učiteljice, in njenega zaročenca, ki je tudi častnik, je neumorno iskala svojega očeta v vojnih bolnišnicah. To ji je omogočil tudi brat okrutne upraviteljice, ki je vzljubil malo Terry. Med težko ranjenimi slednjic najde otrok svojega očeta, ki je v težki bitki izgubil svoj spomin. Zgodil se je pa čudež — nesrečni oče spozna svojo hčerko. Angleška kraljica, ki je baš ta dan obiskala v bolnišnici svoje ranjene junake, je izrazila največje priznanje zvestemu in ljubečemu otroku.

Gostilničarji so zborovali

V sredo dne 6. marca t. l. je bila v prostorih hotela „Slon“ v Murski Soboti redna glavna skupščina združenja gostinskih podjetij za srez Murska Sobota v M. Soboti. Udeležba je bila lepa, saj je bilo prisotnih preko 80 članov, torej dobri dve tretjini od celokupnega članskega stanja združenja.

Zborovanje je vodil agilni predsednik g. Ludvik Bac, ki je ob ugotovitvah potrebnih formalnosti zaradi pravičnega poteka zborovanja in veljavnega sklepanja, pozdravil vse došle člane in goste, zlasti je pozdravil zastopnika Zveze gostinskih podjetij ravnatelja g. Peteina, zastopnika združenja trgovcev g. Brumen Josipa in zastopnika združenja obrtnikov g. Nemec-a. Spomnil se je v izbranih besedah onih tovarišev in tovarišic, ki so lani preminuli, ter jim je zbor v znak pijetete zaklical trikratni Slava.

Sledila so poročila o delovanju združenja v preteklem poslovnem letu. Združenje ima 149 članov. Obrati po strokah se delijo v: 3 hotele, 2 restavraciji, 12 krčem, 1 bufet in 131 gostiln. Stanje pomožnega osebja 21, vajencev 18. Uprava je imela vsega tri seje, nadalje održana sta bila 2 sestanka, pri čemer niso všteti števili sestanki, ki so se vršili v času predpriprav „Prekmurskega tedna“. Vloženih je bilo 4 prijav za obrtna dovoljenja in sicer po Svetec Ani iz Kroga, Talany Franca iz Sobote, Lutarič Evgena iz Gradišča in Filisar Kolomana iz Rankovcev. V davčni odbor je bil na mesto pokojnega g. Vezerja, predlagan g. Titan Janez iz Černelavcev. Dopisov je združenje prejelo vsega 280 poleg številnih okrožnic s strani Zveze in izdanih s strani združenja. Organizirana sta bila dva tečaja in sicer kletarski in servirni tečaj. Oba tečaja sta se odlično obnesla. Na sejah in sestankih uprave in članstva so bila predelana vprašanja vzgojnega in obrambnega značaja. Zaradi vzgoje gostinskega naraščaja je uprava ugotovila nujnost, da se uvedejo različni strokovni tečaji, nadalje izpiti pri sprejemu vajencev in izpiti pri pomočnikih. Obrambnega značaja so bila vprašanja, ki se vsako leto ponavljajo in sicer poročalo se je o borbah proti krivicam, ki so nastale iz neurejenih razmer administracije, trošarin, taks, registrov in v poslednjem času iz novele davčne reforme. Veliko nezadovoljstvo je povzročilo izterjavanje avtorskih tantjem za več let nazaj, kar je izzvalo upravičene proteste.

Gospodarstvo združenja beleži zadovoljiv napredek. Gospodarilo se je v znamenju štedenja. Od predvidenih proračunskih izdatkov se je prištedilo okroglih Din 6.000.- Dohodkov je imelo združenje Din 20.615.45, izdatkov pa 14.910.15 Din. Izkaz dolžnikov kaže, da obzirnost uprave do malomarnih plačnikov ni bila vpoštevana, temveč se je ta kratkomalo zlorabila, kar je pri rednih in vestnih plačnikih izzvalo upravičeno nevoljo. Dolg na članarinah iz leta 1938 in 1939 v skupnem znesku Din 11.970.- mora uprava po sklepu skupščine izterjati prisilnim potom. Stanje premoženja znaša Din 31.017.20.-

Nadzorni odbor je po svojem članu g. Huber Francu poročal, da se gospodari brezhihno in da je revizija ugotovila red, ki zasluži pohvalo, zato predlaga razrešnico, ki je bila soglasno odobrena.

Nato je v enournem govoru, ravnatelj Zveze gostinskih združenj g. Petein, nazorno obrazložil zborovalcem s kakšnimi velikimi težavami se

bori Zveza zaradi reglementacije trošarinskega vprašanja. Prikazal je vse tiste detalje osebnih intervencij pri ministerstvu financ in drugih kompetentnih ministrih, kjer so deputacije Zveze naletele poleg tehničnih zaprek tudi na nerazumevanja težnj gostinskega stanu v dravski banovini, ki se po svoji strukturi, elanu, podjetnosti in vestnosti v pogledu plačevanja direktnih in indirektnih davščin znatno razlikuje od gostinskih organizacij v drugih banovinah v državi. Baš zaradi redoljubnega držanja gostinskega stanu v dravski banovini, morajo naši gostilničarji prenašati največja bremena, ki globoko režejo v temelje samohranitve eksistenc. Borba naše Zveze je šla vedno za tem, da se razne novelizacije, ukrepe, uredbe i. t. d. ki naj bi dajali državi izračunljene dohodke, za dravsko banovino omilijo, ker ne kaže da se zavoljo gostilničarjev v drugih banovinah, ki stvar s plačevanjem raznih dajatev ne vzamejo tako resno kakor pri nas, morajo vporabiti ista prisilna in kontrolna sredstva, ki jih je vlada prisiljena izdajati, da pride finančni minister do svojih proračunskih dohodkov. Nadalje je ravnatelj g. Petein pojasnil zborovalcem delo, ki ga je stvorila Zveza za ureditev točnih taks, avtorskih tantjem etc. in da je Zveza pri vsem tem ogromnem delu in trudu dosegla le nekaj uspehov, ki so gostilničarjem v dravski banovini prištedili več milijonov izdatkov.

Proračun katerega je uprava predložila, je občni zbor gladko sprejel. Proračunski izdatki Din 20.415.- se bodo krili iz članarin in doklad na iztočena vina, žganja in likerjev. Članarina se je od lanskoletne znižala od 60 na 50 Din, medtem ko so doklade, Din 2.- od vsakega načetega hl vina in Din 8.- od vsakega načetega hl žganja, oziroma likerjev, ostale nespremenjene.

Občni zbor je odobril, da se od prihrankov kupi primerna parcela ščimer se naložba denarja najbolj varuje. Tudi je odobril pravilnik za sprejemne izpite vajencev kakor tudi za pomočniške izpite.

Po nekaj razgibanih debat informativnega značaja je predsednik lepo uspelo zborovanje zaključil, pri čemer se je vsem funkcijonarjem in Zvezi, za izdatno pomoč pri delu v naši organizaciji, najlepše pohvalil.

Če se jeziš na zajce,
Zaradi velike škode,
Idi samo v Kupšince
Po lepe mlade cepike!

TELEPHUNKEN
RADIO APARAT
1940.

OGROMNA IZBIRA
DVOKOLES!
NIZKE CENE!

Mali mesečni obroki!
Dobi se pri znani trgovini
RITUPER ALOJZ

trgovina z radio-aparati, dvokolesi,
šivalnimi in pisalnimi stroji ter
motornimi vozili

MURSKA SOBOTA.

CENTRAL KINO
DITTRICH, M. SOBOTA

V soboto 30. marca zvečer ob 6 in 1/2 9 uri
V nedeljo 31. marca ob 1/2 4., 6. in 1/2 9. uri

Največji poznani francoski
velefilm

VEČNI ZAKON

(LA LOI SACRÉE)

V gl. vl.: Marcelle Chantal, Jacqueline
Delubac.

Pri vsakem programu nov
„Metro-Jurnal“ in kulturni film.

Vstopnina 10, 8, 5 in 2 Din

Večni zakon

Lepa, šestnajstletna Žaklina, katere oče je znameniti odvetnik Perl, a mati znana zdravnica, mora radi prezaposlenosti starišev živeti v dekliškem internatu. Njene prijateljice v zavodu so po večini žrtve ločenih zakonov. Ker je oče Žakline dosegel večino razporok pri zakoncih, katerih otroci žive v internatu, so dekleta Žaklino sovražili. Le Marga in njena mati ljubijo Žaklino. Kmalu je Žaklina odkrila, da tudi v zakonu njenih roditeljev ni vse v redu. Ko pa dekleta zvejo, da je g. Prela zapeljala neka slavna igralka, se napotijo k njej, da protestirajo. Žaklino razočaranje je bilo veliko, ko spozna v slavni igralki mater prijateljice Marge. Marga si hoče v obupu vzeti življenje, kar pa slučajno prepreči mati Žakline. Združene internatske gojenke z vsemi silami delajo proti ločitvam v zakonu. Celo do ministra se napotijo, ki pa zna vročkrvna dekleta potolažiti, z nasvetom: „Kmalu se boste poročile. Ostanite tudi v bodoče verne svojim sedanjim nazorom in odpravljeno bo zlo proti kateremu se borite!“

SOKOL

Bratski opozarjamo vse edince na zbor „Prekmurskega sokolskega okrožja“ v nedeljo dne 31. III. 1940 ob 9. uri predpoldne v Sokolskem domu v Murski Soboti. Pridite polnoštevilno.

Okrožna uprava.

PREDNO KUPITE

poglejte veliko izbiro raznih lepih daril
za BIRMANCE v izlozbi

DITTRICH FRANJO

urar, draguljar in optik

M. SOBOTA, Aleksandrova 17
(prek tiskarne).

CENE ZELO SOLIDNE.

Izjava.

Podpisani, kot pooblaščenec Kološe Ivan-a iz Salamenc, sedaj v Franciji, izjavljam, da ne prevzamem nobenih dolgov, ki bi jih naredila njegova žena, Kološa Vilma in tašča Podlessek Terezija v Salamencih.

Puconci, dne 23. 3. 1940.

KOLOŠA KAROL
Puconci.

OBČINA MURSKA SOBOTA RAZGLASI

Pozivam lastnike psov, da v času od 1. do 15. aprila t. l. prijavijo v občinskem uradu svojega psa ter plačajo zanj odpadajočo prijavnico takso, ki znaša: Din 50.- od luksuznega, Din 30.- od lovskega, Din 20.- od mesarskega in Din 10.- od čuvajškega psa.

Prav tako pozivam lastnike krav, da v gori omenjenem roku, t. j. od 1. do 15. aprila t. l. plačajo takso za vzdrževanje bikov, ki znaša Din 20.- od krave.

Proti zamudnikom se bo postopalo kazensko.

Predsednik občine
HARTNER, I. r.

SPORT

Termini prvenstvenih tekem prvega razreda spomladanske sezone 1940.

7. aprila

MURA : ČŠK
Gradjanski : Rapid
Maribor : Železničar

14. aprila

Rapid : Železničar
ČŠK : Gradjanski

21. aprila

MURA : Gradjanski
Maribor : Rapid

28. aprila

Železničar : MURA

5. maja

Železničar : ČŠK

12. maja

Maribor : MURA (ta tekma je bila sporazumno preložena od 14. aprila.

MURA : RAPID termin se določi naknadno!

Iz službenega vestnika slovenske nogometne zveze službeno št. 1. z dne 10. marca 1940!

točka 17. Deloma se ugotovi prošnji bivšega zveznega sodnika g. Turk Josipa iz Murske Sobotice, s tem, da mu je kazen brisanja iz spiska zveznih sodnikov spremenil v šestmesečno zabranjeno sojenje od dneva objave kazni o črtanju (15. XI. 39.)

točka 24. Zavrnili se z 32 glasovi proti 7 protest SK Rapida proti sklepu upravnega odbora, s katerim je bila odredjena ponovitev prvenstvene tekme Mura : Rapid.

Prodajam čebelo.

Prodajam 10 družin čebel in panje sistema „Neiser“, vse v dobrem stanju. ANDREČ IVAN, Kupšinci.

Mizarji pozor!

Razprodajam po nizki ceni vsakovrtno furnirje okrase za krste in druge mizarne potrebnosti. Prodajam tudi otroške vozičke in ameriško pisalno mizo.

SCHWARZ JULIJAN
Varaždin
Kukuljevičeva 3.

Občni zbor gasilske župe

Starešina je obenem uporabil priliko in se še enkrat zahvalil vsem gasilcem za nastop ob zaključku Prekmurskega tedna, za katerega je župna uprava od vseh strani prejela ustmena kakor tudi pismena priznanja. O tedanjem nastopu so prav laskavo pisali lokalni časopisi in dnevniki, le „Gasilc“ ni našel za potrebno, da bi naš nastop vsaj v kratkih potezah opisal, čeravno je bil g. urednik zato naprošen.

Gasilski kongres v Ljubljani je prinesel slovenskemu gasilstvu veliko priznanje. Poleg tega so imeli naši člani priliko, da so spoznali tovariše iz cele države. Nepozabni so nam ostali dnevi kongresa, o katerih so prav lepo pisali domači in zunanji časopisi.

Starešina je s pohvalnimi besedami omenil delovanje naših učiteljev v gasilstvu in dodal, da je bil vedno prijatelj učiteljskega stanu ter da ga veseli, da je tudi v gasilstvu toliko članov učiteljev.

Kritiziral je upeljavo avtorske takse za plesne prireditve naših podeželskih gasilskih čet, na katerih po navadi igra vaški harmonikaš navadne komade, o katerih nihče ne ve kdo jih je zložil in povdaril, da bi bilo pravilno priznati gasilske čete za humane ustanove in jih sličnih taks oprostiti.

Starešina je napovedal, da se bodo v kratkem vršili tečaji o postopanju ob zračnih napadih in je priporočal vsemu članstvu, da se udeleži teh tečajev. Posebej je pozdravil članstvo čet Kruplivnik in Ratkovci, ki sta bili pred kratkim ustanovljeni in, ki sta povečali naše odrede na 108 čet. Posebej je pohvalil vse one čete, ki so si nabavile motorne brizgalne, odnosno one, ki imajo vse pripravljeno za nabavo motorov in zidavo gasilskih domov. Prečital je tudi imena v lanskem letu umrlih tovarišev in pozval navzoče, da jim zakličejo, v znak spoštovanja, trikratno Slava!

Nato je starešina razdelil 43 gasilcem odlikovanja in diplome, pri čemer je na odlikovane naslovil prav lep govor o pomenu odličij in s tem zaključil svoje poročilo.

Tajnik župe g. Horvat Bela je poročal, da je župna pisarna v lanskem letu obravnavala 3630 spisov, uprava je odobrila gasilskim četam 77 vesellic, katerih čisti dobiček je znašal 32.676 50 dinarjev, ki so vnešeni v blagajniške knjige poedinih čet. V župo je včlanjenih 2652 izvršujočih, 32 častnih, 189 podpornih in 28 naraščajnikov, skupaj torej 2901 članov. Našel je tudi predmete, ki so vpisani v inventar župne uprave in pripomnil, da skupen inventar gasilskih čet še ni gotov vendar pa se bo v najkrajšem času izpopolnil.

Nadalje je povedal, da se je v lanskem letu v območju župe pripetilo 37 malih, 16 srednjih, 3 večji in 3 veliki požari. Gorelo je na 27 zavarovanih in 32 nezavarovanih objektih. Povzročena škoda na zavarovanih objektih znaša 829 980 din, na nezavarovanih pa 502.800 din, skupaj torej 1.332.780 din. Če gasilci na požariščih ne bi nastopili pravočasno, bi znašala celokupna škoda po splošni cennitvi 4.906 000 din.

Skupaj je gasilo 1507 gasilcev, gašenje je trajalo 244 3/4 ur. Na požariščih so se ponesrečili 3 civilisti in 4 gasilci. Zgorelo je 8 velikih in 137 malih živin, med katerimi so večinoma kokoši in sicer zato, ker je bilo reševanje, radi hitrega širjenja ognja nemogoče. Dalje pripomni tajnik, da je ugotovil, da imajo nekatere čete premalo cevi in priporočal, da jih čete nabavijo. Ugotovil je, da se število

požarov manjša, v letu 1936 jih je bilo 168, dočim v letu 1939 le 59.

Blagajnik g. Celec Ferdo poroča, da je imela župna uprava v lanskem letu 20.789 80 d. dohodkov in 17.479 75 din izdatkov ter da znaša prebitok 3.310 05 din.

Predsednik nadzornega odbora g. Obal Evgen poroča, da je nadzorni odbor 14. marca t. l. pregledal delovanje župne uprave in našel vse v redu. Predlagal je upravi razrešnico in pohvalo starešini za nesebično delo ter za 6179 din denarnih podpor, ki jih je iz lastnega denarja podelil nekaterim četam, kar se je z živijo kljci sprejelo.

K besedi se je oglašil odposlanec zajednice g. Kramberger iz Maribora.

KMETIJSKA PODRUŽNICA ZA MURSKO SOBOTO IN OKOLICO

POŠTA: N. F. v G. Vprašate če ste dolžni prijaviti služkinjo. Nevemo kaj mislite pod tem. Vsakega tujca, ki se nahaja več ko 24 ur v občini, ga morate na obč. uradu prijaviti, kar dvojno velja za služkinjo. Če pa mislite na bolniško blagajno, pa je sledeče: Služkinjo, če opravlja kmetijske posle, jo — žal — nemorete prijaviti, ker jo nesporejemo, če pa opravlja hišne posle, pa ste jo dolžni prijaviti v 8 dneh, tudi če jo zaposlite samo en dan, ali jo imate na poskušnji. V zadnjem slučaju pa morate prijaviti še za uslužbenski davek. — S. J. v M. Sedaj nas že prepozno vprašate na nasvet, ko ste že zavozili, tudi ni več pomoči, kar se udajte in pomirite. Par vrstic in poldrug dinar za znamko bi že lahko žrtvovali, pa bi Vam morda znali svetovati kaj, samo preje, kot ste začeli s stvarjo. — F. I. v L. To ni sramota, samo občutljiva škoda. Vsaj so „vzorne drevesnice“, kje se je isto zgodilo. To pa Vas seveda naj ne tolaži, temveč gledajte na to, da sadovnjak v lastno korist čimprej uredite po potrebi. — V. S. v. P. Zavarovanja, če ste ponudbo podpisali, nemorete odpovedati, lahko znižate poedine zav. postavke na minimum. Seveda pa je potrebno to dobro premisliti.

Naš kmet in enotna moka.

V zadnjem času dostikrat čitamo v tem ali onem listu, da na merodajnih mestih resno razmišljajo o tem, da bi se vpeljala enotna moka za prehrano prebivalstva. Argument za to naj bi bil: obča štednja hranilnih stvari v notranjosti države, da bi se čimveč izvažalo ter bi se tako vrednost našega denarja zasukala, oziroma držala v ravnotežju z bilanco naše zunanje trgovine.

V kolikor zahtevajo to interesi države, odnosno z vojnim ozračjem obkoljena naša gospodarska politika, vsa čast — ne taki nameri temveč njeneu uresničenju — toda le v skrajnem slučaju in nujni potrebi! Vsaka pre-nagljenost je lahko na škodo stvari sami in namenu. To hočemo povedati iskreno in dobrohotno, ker imamo v tem pogledu že iz svetovne vojne dobre izkušnje. Koliko se je skrivaj zmlelo — po nepotrebnem več in kljub prepovedi — kakor če bi se milejše, odnosno prilikam prilagojeno postopalo. Želodec je pač najboljši mojster; zadovoljiti ga mora na ta ali na oni način oni, ki ga je prisiljen rabiti za produkcijo kalorije, ki je potrebna za izvršitev dodeljenega dela. Da ima tega dela dvojno mero kmet, kot steber državnega organizma, je razumljivo. Prvič odmerjeni mu posel ne-

Predvsem je naglasil, da prinaša pozdrave zajedničke uprave, kar se je z živijo kljci vzelo naznanje. V daljšem izvajanju je pojasnil pomen gasilstva, gasilsko delovanje, delovanja višjih in nižjih uprav gasilskih ustanov, pri čemer je ugotovil, da je bilo delovanje uprave gasilske zajednice v zadnjih 4 letih prav uspešno. Svoje delovanje je zajednica pričela, ne da bi imela dovolj pripomočkov na razpolago. V glavnem si je morala sama ustvariti podlago za pravičen razvoj gasilskih žup in čet, pri čemer je morala marsikje odstraniti razne nedostatke. Povdaril je, da prihaja gasilstvo čimdalje bolj v sklop državne obrambe, zato je potrebno, da je disciplinirano in popolnoma izvežbano, posebno kar se tiče obrambe pred zračnimi napadi itd. (Dalje sledi.)

pozna odlaganja; drugič pa zato, ker vložil v delo največ energije, še več, vanj vložil vse svoje življenje le on, torej hoče uživati sad tega tudi le on, ker drugega itak nič nima. To je njegova zabava, to je kino, gledališče, sport, kratkomalo vse: če se po svoji volji najé iz tega, kar je sam pridelal, ker mu za drugo itak nepreostane.

Govorim o našem kmetu in kmet-skih prilikah v Prekmurju. Tu je kmetova hrana: kruh zjutraj k juhi ali mlečnemu zelju, kruh s soljo k deseti južini, kruh k ječmenki (brez svinjske tace) opoldne, kruh k južini popoldan s čebulo (lūkec) in kruh h kislemu mleku zvečer. Svinj kolje samo toliko, da ima dovolj (če mu preje nezmanj-ka) masti, meso (prekajeno) se kuha samo na velike praznike, ali če ima goste ali pri izvanrednih poslih s tujo pomočjo, večinoma pri mlačvi. Često pa takrat že zmanjka tudi tega ter pokolje nekaj starih kokoši. Največkrat pa je namesto mesa pšenični kruh iz bele moke in to: ko se lan-tare, potice in vrtanki, ko žanjejo vr-tanki in orehove pogače, pri mlačvi retiši (štrudli) itd., nikoli pa nezmanj-ka prekmurske specialitete — vrtanik. Zamenjava z večvrstno moko, z raz-nim pecivom, prilikam primerno, ker za meso iz mesnice — ne zide. Dru-govrstno moko rabi za pripravljanje jedi domačim, tretjo za prežgano juho, oziroma prikuho, prvovrstno pa za izvanredne slučaje.

Sedaj se sprašujem, če bo vpelja-na nameravana enotna moka, kako naj prekmurski kmet (gospodinja) spreminja hrano? Ali naj zmore kmet moči za naporno delo z enovrstnimi hranilnimi snovmi, ko pa si lahko pri-vošči pogače iz bele moke — razen zgoraj navedenih slučaje — tedensko samo v nedeljo in to namesto — me-sa? Ali naš kmet po tem ni blizu ne bi smel k življenjskemu standardu?

Brezmesni dnevi, ki jih mislijo vpeljati tedensko dvakrat, so za na-šega kmeta itak brezpomembni, ker ima take dneve naš kmet skoraj vedno. Da pa bi mu prikrajšali pogače iz bele moke, to bi bilo nesmiselno! Taka štednja je neumestna ter za ob-stoj kmetijskega človeka naravnost škodljiva, — pri nas v agrarni državi pa tudi smešno.

Stevan gazda.